

Ptice poljoprivrednih područja

Predavač Dimitrije Radišić

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije

Poljoprivredni predeli

- Namjenjeni gajenju biljaka i životinja za ishranu

Poljoprivredni predeli

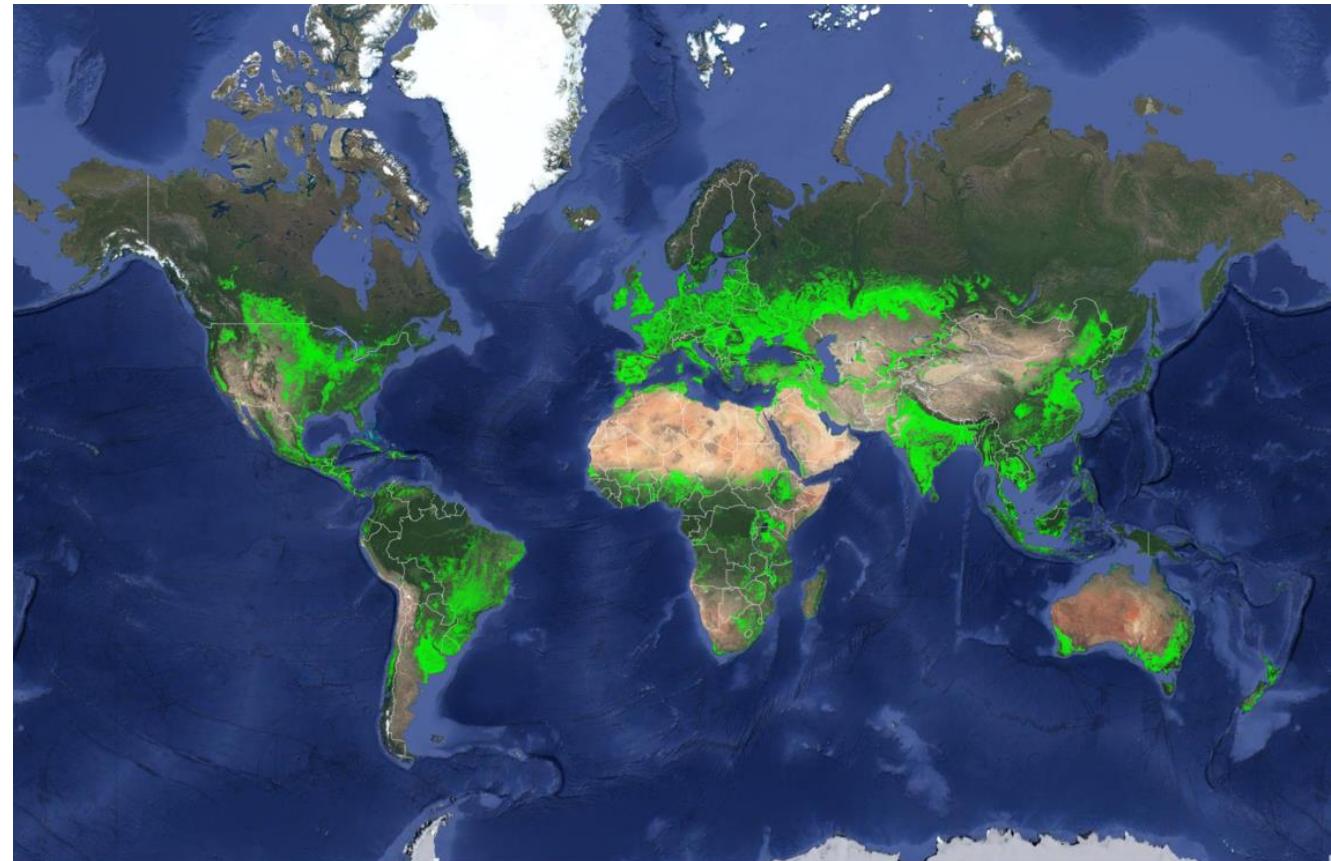
- Namjenjeni gajenju biljaka i životinja za ishranu
- Širok spektar kultura i tehnika uzgajanja

Poljoprivredni predeli

- Namjenjeni gajenju biljaka i životinja za ishranu
- Širok spektar kultura i tehnika uzgajanja
- Glavni uzročnik promena prirodnih ekosistema

Poljoprivredni predeli

- Namjenjeni gajenju biljaka i životinja za ishranu
- Širok spektar kultura i tehnika uzgajanja
- Glavni uzročnik promena prirodnih ekosistema
- Duga istorija, dinamične promene

Odakle ptice u poljoprivrednim predelima?

1. Ptice nemaju gde da odu

Odakle ptice u poljoprivrednim predelima?

1. Ptice nemaju gde da odu
2. Poljoprivredni predeli podsećaju na prirodna staništa

Odakle ptice u poljoprivrednim predelima?

1. Ptice nemaju gde da odu
2. Poljoprivredni predeli podsećaju na prirodna staništa
3. Poljoprivredni predeli nude bolje uslove za život

Odakle ptice u poljoprivrednim predelima?

1. Ptice nemaju gde da odu
2. Poljoprivredni predeli podsećaju na prirodna staništa
3. Poljoprivredni predeli nude bolje uslove za život
 - Poljoprivredne predele naseljava veliki broj vrsta ptica
 - Paradoks: pojedinačne poljoprivredne predele naseljava relativno veliki broj vrsta ptica, ali predeli se među sobom slabo razlikuju.

Koliko su ugrožene ptice poljoprivrednih predela?

- Veliki mogućnosti i velike opasnosti
- Opasnosti:
 - Stradanje odraslih, jaja i mладунaca

Koliko su ugrožene ptice poljoprivrednih predela?

- Veliki mogućnosti i velike opasnosti
- Opasnosti:
 - Stradanje odraslih, jaja i mладунaca
 - Uznemiravanje

Koliko su ugrožene ptice poljoprivrednih predela?

- Veliki mogućnosti i velike opasnosti
- Opasnosti:
 - Stradanje odraslih, jaja i mладунaca
 - Uznemiravanje
 - Izloženost divljim i domaćim predatorima

Koliko su ugrožene ptice poljoprivrednih predela?

- Veliki mogućnosti i velike opasnosti
- Opasnosti:
 - Stradanje odraslih, jaja i mладунaca
 - Uznemiravanje
 - Izloženost divljim i domaćim predatorima
 - Nedostatak hrane i mesta za gnezđenje

Koliko su ugrožene ptice poljoprivrednih predela?

- Veliki mogućnosti i velike opasnosti
- Opasnosti:
 - Stradanje odraslih, jaja i mladunaca
 - Uznemiravanje
 - Izloženost divljim i domaćim predatorima
 - Nedostatak hrane i mesta za gnežđenje
- Savremena poljoprivreda:
 - Intenziviranje (hemski sredstva, mašine, monokulture itd)
 - Napuštanje tradicionalnih praksi

Koliko su ugrožene ptice poljoprivrednih predela?

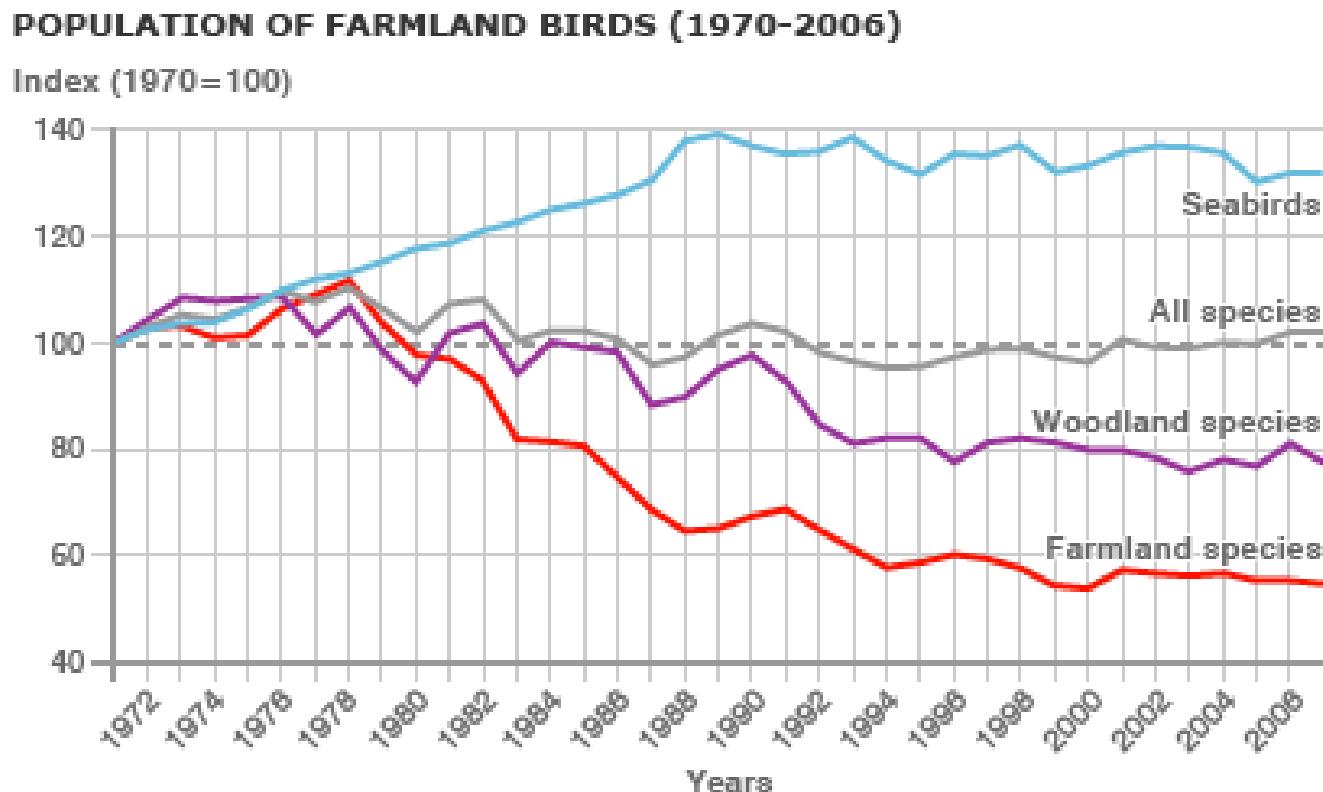
- Veliki mogućnosti i velike opasnosti
- Opasnosti:
 - Stradanje odraslih, jaja i mladunaca
 - Uznemiravanje
 - Izloženost divljim i domaćim predatorima
 - Nedostatak hrane i mesta za gnežđenje
- Savremena poljoprivreda:
 - Intenziviranje (hemski sredstva, mašine, monokulture itd)
 - Napuštanje tradicionalnih praksi

Koliko su ugrožene ptice poljoprivrednih predela?

- Veliki mogućnosti i velike opasnosti
- Opasnosti:
 - Stradanje odraslih, jaja i mladunaca
 - Uznemiravanje
 - Izloženost divljim i domaćim predatorima
 - Nedostatak hrane i mesta za gnežđenje
- Savremena poljoprivreda:
 - Intenziviranje (hemijska sredstva, mašine, monokulture itd)
 - Napuštanje tradicionalnih praksi
- Populacija većine ptica poljoprivrednih predela opadaju, naročito u Evropi i Severnoj Americi

SOURCE: RSPB/BTO/Defra

Da li su ptice poljoprivrednih područja zaštićene?

- Veliki izazov za zaštitu

Da li su ptice poljoprivrednih područja zaštićene?

- Veliki izazov za zaštitu
- Većina vrsta strogo je zaštićena zakonom
- Neke vrste su lovna divljač

Da li su ptice poljoprivrednih područja zaštićene?

- Veliki izazov za zaštitu
- Većina vrsta strogo je zaštićena zakonom
- Neke vrste su lovna divljač
- Problem zaštićenih područja

Da li su ptice poljoprivrednih područja zaštićene?

- Veliki izazov za zaštitu
- Većina vrsta strogo je zaštićena zakonom
- Neke vrste su lovna divljač
- Problem zaštićenih područja
- Modifikovanje poljoprivrednih praksi
- Unapređenje staništa

Jarebica *Perdix perdix*

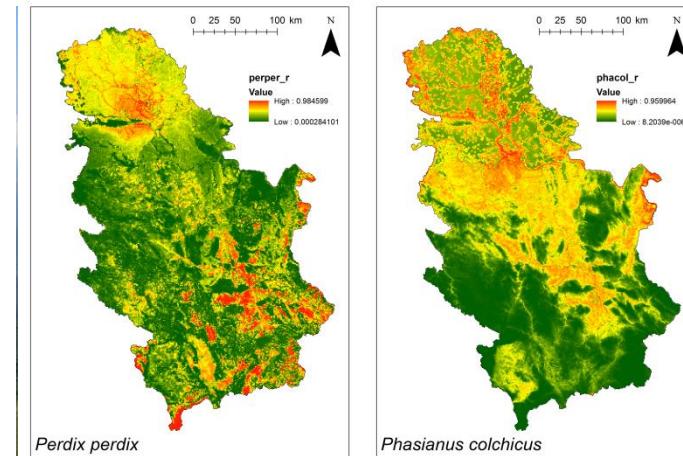
- Koka
- Stanarica
- Može se naći u celoj Srbiji, na različitim nadmorskim visinama
- Staništa: otvoreni predeli – travna staništa i obradivo zemljište
- Gnezda gradi na zemlji, mladi potrkušci
- Saništa deli sa prepelicom, fazanom, ponekad kamenjarkom

Jarebica *Perdix perdix*

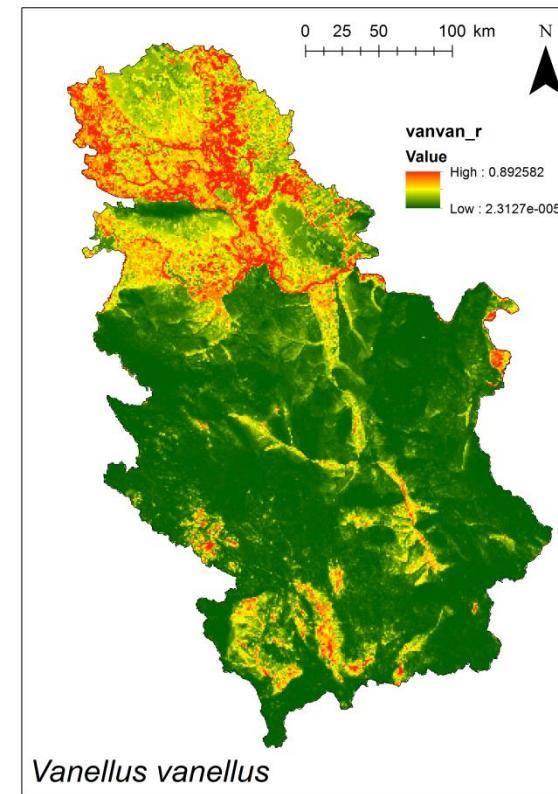
- Koka
- Stanarica
- Može se naći u celoj Srbiji, na različitim nadmorskim visinama
- Staništa: otvoreni predeli – travna staništa i obradivo zemljište
- Gnezda gradi na zemlji, mladi potrkušci
- Saništa deli sa prepelicom, fazanom, ponekad kamenjarkom
- Ugrožena je zbog:
 - promena u staništima
 - lova
 - kompeticije sa fazanima

Vivak *Vanellus vanellus*

- Šljukarica
- Živi u ravnicama (u Srbiji
pretežno u Vojvodini)
- Selica

Vivak *Vanellus vanellus*

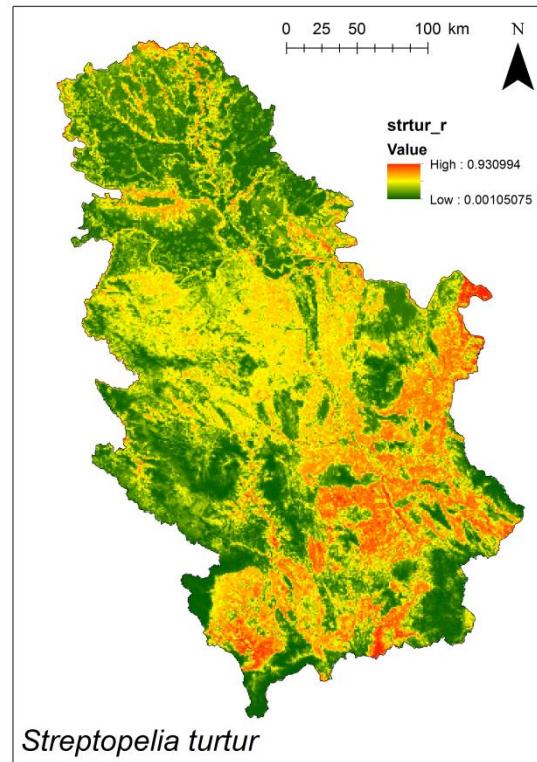
- Šljukarica
- Živi u ravnicama (u Srbiji pretežno u Vojvodini)
- Selica
- U vreme seobe okuplja se na pustarama i plitkim barama
- Gnezdi se u otvorenim vlažnim staništima: livade, pašnjaci, njive
- Gnezda pravi na zemlji
- Ugrožen je zbog:
 - Promena u staništima
 - Lova
 - Klimatskih promena

Grlica *Streptopelia turtur*

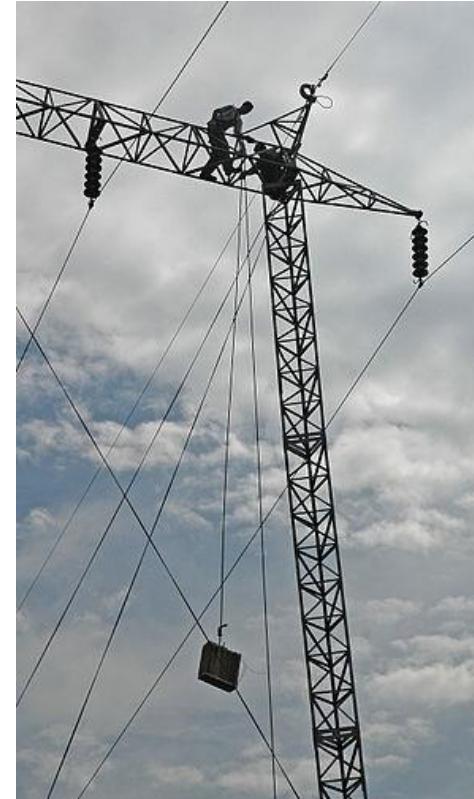
- Golub
- Ljudi je često brkaju sa gugutkom *Streptopelia decaocto*
- Selica
- Živi u ravnicama i pobrđu
- Sreće u mozaičnim predelima – proređenim šumama, živicama, šumarcima, starim voćnjacima i vinogradima
- Gnezda gradi na drveću i žbunju
- Hrani se semenjem, polodovima, pupoljcima i sl
- Ugrožena je zbog:
 - promena u staništima
 - lova
 - klimatskih promena

Stepski soko *Falco cherrug*

- Najkrupniji soko u Srbiji
- Može se sresti u ravnicama na severu Srbije (manje od 50 parova)
- Stanarica je, izražena lutanja
- Ne gradi gnezda, koristi stara gnezda, gavrana, vrana i drugih ptica grabljivica
- Najčešće koristi gnezda izgrađena na dalekovodima

Stepski soko *Falco cherrug*

- Najkrupniji soko u Srbiji
- Može se sresti u ravnicama na severu Srbije (manje od 50 parova)
- Stanarica je, izražena lutanja
- Ne gradi gnezda, koristi stara gnezda, gavrana, vrana i drugih ptica grabljivica
- Najčešće koristi gnezda izgrađena na dalekovodima
- Može se naći u vrlo siromašnim staništima (agrikulturnim pustinjama)
- Hrani se malim i srednjim pticama i sisarima (tekunica, hrčak, golubovi, vrane, voluharice i dr)
- Ugrožen je zbog:
 - ubijanja i zarobljavanja
 - nestajanja plena
 - nedovoljno mesta za gnežđenje

Modrovrna *Coracias garrulus*

- U Srbiji se može naći u severnoj Bačkoj, Banatu, Negotnskoj krajini i nekoliko lokaliteta u Šumadiji
- Selica – zimuje u tropskoj Africi
- Lovi u otvorenim staništima vrebajući krupne insekte sa istaknutih osmatračnica
- Gnezdi se u dupljama u drveću, zemljanim odsecima i sl, rupe ne pravi sama
- Otvorena travna staništa sa usamljenim drvećem, drvoredima i sl
- Ugrožena zbog:
 - nestajanja staništa za lov
 - nestanka drveća u kojem se gnezdi
 - stradanja u toku seobe
- Zaštita: zasnovana pretežno na postavljanju kućica

Modrovrna *Coracias garrulus*

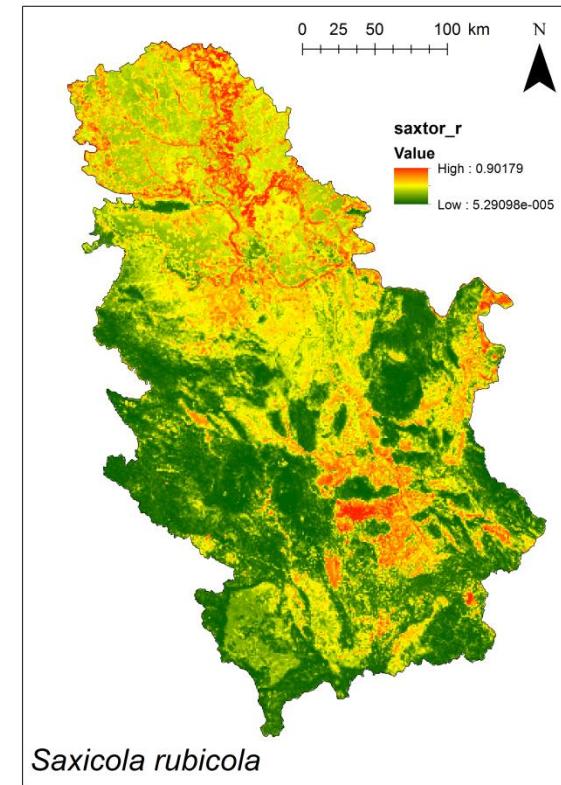
- U Srbiji se može naći u severnoj Bačkoj, Banatu, Negotnskoj krajini i nekoliko lokaliteta u Šumadiji
- Selica – zimuje u tropskoj Africi
- Lovi u otvorenim staništima vrebajući krupne insekte sa istaknutih osmatračnica
- Gnezdi se u dupljama u drveću, zemljanim odsecima i sl, rupe ne pravi sama
- Otvorena travna staništa sa usamljenim drvećem, drvoredima i sl
- Ugrožena zbog:
 - nestajanja staništa za lov
 - nestanka drveća u kojem se gnezdi
 - stradanja u toku seobe
- Zaštita: zasnovana pretežno na postavljanju kućica

Crnoglava travarka *Saxicola rubicola*

- Mala ptica pevačica
- Rasprostranjena u celoj Srbiji, od nizija do brdskih predela

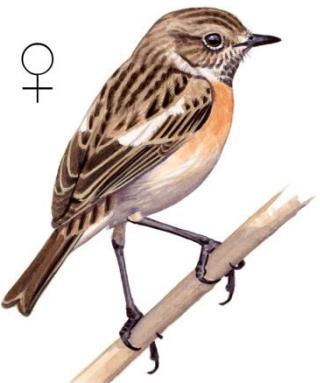

Crnoglava travarka *Saxicola rubicola*

- Mala ptica pevačica
- Rasprostranjena u celoj Srbiji, od nizija do brdskih predela
- Gnezda gradi na zemlji
- Hrani se malim insektima, lovi sa osmatračnica
- Nije ugrožena
- Uglavnom je selica
- Ruderalna staništa – zaparložene njive, korovišta, pojasevi trave i žbunja oko puteva, pruga i kanala, livade i pašnjaci okruženi živicama

DRUŠTVO ZA ZAŠTITU
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE

Zaključak

- Poljoprivredna područja su ekosistem koji nastanjuju mnoge ptice
- Posmatranje ptica u poljoprivrednim područjima je zanimljivo i poučno
- Pticama poljoprivrednih područja potrebna je zaštita

Hvala na pažnji!

Pitanja možete postaviti u komentarima

Ili nam pišite na imejl:

ebw@pticesrbije.rs

Naredno predavanje:

Ptice šumskih staništa

Predavač Nikola Veljković

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije

Četvrtak, 30.09.2021. u 19:00 časova